

SGK Denetimlerinde İfadesi Alınan Kişilerle İlgili Özel İfade Alınma İşlemleri

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Sirküler No: 1266

Tarih: 23.06.2025

Kısa Cevap

SGK denetimlerinde ifade alınırken kişinin durumuna göre **özel usuller** uygulanır: işitme/konuşma engellilerde yazılı ifade ya da iletişim becerisi olan bir kişi, görme engellilerde ve okuma yazma bilmeyenlerde **ifade verenin kabul ettiği üçüncü bir kişi**, yabancı uyruklularda **tercüman**, küçük ve kısıtlılarda **veli veya vasi** hazır bulundurulur. Ceza infaz kurumunda veya silah altında bulunanların ifadesi **ilgili kurum aracılığıyla**, yatarak tedavi görenlerinki ise **hekim izniyle** alınır. Her durumda yardımcı olan kişinin kimlik bilgileri ve imzası tutanağa yazılır.

İşitme ve Konuşma Engelliler

İşitme ve konuşma engelli kişilerden yazılı ifade almak mümkün ise, sorular yazılı olarak verilir, cevapları yazılı olarak alınır. Ancak, bu kişilerin okuma yazma bilmemesi halinde denetim elemanı, işitme ve konuşma engelliler ile iletişim becerisi olan bir kişi aracılığı ile ifade alır. Düzenlenen tutanağa ifade alımında yardımcı olan kişinin de adı soyadı ve imzası alınır.

Görme Engelliler

Görme engelli kişilerden ifade alımında okuma-yazma bilen üçüncü bir kişi hazır bulundurulur. Bu kişinin ifade veren tarafından kabul edilen bir kişi olmasına dikkat edilir. Bu durum tutanakta belirtilir. Düzenlenen tutanak üçüncü kişiye yüksek sesle okutturulur. Tutanağa ifade verenin mührü, özel işareti veya parmak izi ile üçüncü kişinin de adı soyadı ve imzası alınır.

Yabancı Uyruklular

Yabancı uyrukluların ifadesi alınırken, tanzim edilen tutanağa Türkçe bilip bilmedikleri, biliyorlarsa okuyup okuyamadıkları, anlayıp anlamadıkları mutlaka yazılır. Denetimi yapan denetim elemanı, ifadesi alınacak yabancıнын konuştuğu dili biliyorsa ifadeyi alır. Aksi halde, tercüman vasıtasıyla ifadeyi alarak düzenleyeceği tutanağa tercümanın adı soyadı ve imzasını da alır. Tercüman bulunamaması halinde ifadesi alınacak kişinin dilini bilen başka kişilerden de yararlanılabilir. İzinsiz çalışan yabancıнын ifadesinin alınmasında tercüman bulunamaması halinde kolluk kuvvetlerinden yararlanılıp ifadesinin alınması sağlanır. İzinsiz çalışan yabancıнын pasaport kayıtlarına göre, pasaportu yoksa yerine geçen belgedeki kayıtlara göre kimliği tespit edilir, yurt içindeki adresi de tutanağa yazılır.

Okuma Yazma Bilmeyenler ile İmza Atamayanlar

Bu kişilerin ifadelerinin alınmasında, kabul edecekleri, okuma-yazma bilen üçüncü bir kişi hazır bulundurulur ve tutanağa üçüncü kişinin de kimlik bilgileri ile imzası alınır. İmza atamayanların, varsa mühürleri kullanılır. Mührün olmaması halinde, tutanağa sol elinin başparmağı, yoksa sağ elinin başparmağı, o da yoksa diğer parmaklarından birinin izi alınır. Bu durum ve hangi parmağın izinin alındığı tutanakta belirtilir.

Küçükler, Kısıtlılar, Fiil Ehliyeti Olmayanlar

Bu kişilerin ifadelerinin alınmasında veli veya vasileri hazır bulundurulur ve tutanağa veli veya vasilerinin de kimlik bilgileri ile imzası alınır. Tutanakta, ifadesi alınan kişinin özel durumu ve ifadenin velisinin veya vasisinin huzurunda alındığı belirtilir. İfade alınması sırasında, ifade veren ile veli veya vasinin farklı beyanlarda bulunmaları, velinin/vasinin ifadesine ayrıca gerek duyulmaması veya konu hakkında velinin/vasinin bilgi sahibi/görgü tanığı olmaması halinde, alınan ifadeler diğer bulgu ve tespitlerle birlikte değerlendirilir.

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevlerinde Bulunanlar ile Askerlik Yükümlülüğünü Yerine Getirmek Üzere Silah Altında Bulunanlar

Ceza infaz kurumları ile tutukevlerinde bulunanların ifadesi, hükümlü veya tutuklunun bulunduğu cezaevi veya müessese müdürü, bunlar da yoksa idare eden memurlar aracılığıyla, askerlik yükümlülüğünü yerine getirmek üzere silah altında bulunanların ifadesi ise bağlı bulundukları askeri kurumun amirleri veya görevlendirecekleri yetkililer aracılığıyla alınır. İfadeyi alacak kurum ve kuruluştan, ifadesi alınması istenen kişinin kimlik bilgileri, ifade isteminin nedeni ve kendisine sorulacak sorular açıkça belirtilerek, yazı ile talepte bulunulur. Yazı ekinde, İfade Tutanağı örneği de gönderilir.

Sağlık Kuruluşlarında Yatarak Tedavi Görenler

Sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi görenlerden uzun süre daha tedavileri devam edeceği anlaşılanların ifadesi, ilgili hekimlerin “hastanın ifade verebileceği” hususunda verecekleri izin üzerine alınabilir. İfade tutanağında, ilgilinin ifadesi yanında, ifade alınmasına izin veren hekimin kimlik bilgileri ile izin verdiğine dair husus da yazılır.

Sık Sorulan Sorular

Üçüncü kişiyi kim seçer?

Görme engelliler ile okuma yazma bilmeyenlerde, hazır bulundurulacak üçüncü kişinin ifade veren tarafından kabul edilen bir kişi olmasına dikkat edilir.

İmza atamayan kişide ne yapılır?

Varsa mührü kullanılır; yoksa sol elinin başparmağı, o da yoksa sağ elinin başparmağı, o da yoksa diğer parmaklarından birinin izi alınır ve hangi parmağın izinin alındığı tutanakta belirtilir.

Tercüman bulunamazsa ifade alınamaz mı?

Alınır. İfadesi alınacak kişinin dilini bilen başka kişilerden yararlanılabilir; izinsiz çalışan yabancıda kolluk kuvvetlerinden yararlanılır.

Hastanede yatan kişiden ifade alınabilir mi?

Tedavisi uzun sürecekse, ilgili hekimin “hastanın ifade verebileceği” yönündeki izniyle alınabilir; izin veren hekimin kimlik bilgileri tutanağa yazılır.

Resmî Kaynaklar

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (59’uncu madde — Kurumun denetleme ve kontrol yetkisi)
- Sosyal Güvenlik Kurumu Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Yönetmeliği

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/sgk-denetimlerinde-ifadesi-alinan-kisilerle-ilgili-ozel-ifade-alinma-islemleri/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 11:34 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net